

1

2

3

4

V azilu za prostoživeče živali na Mlaki

// Marjana Ahačič

1: Golob (*Columba livia domestica*) je najpogostejša vrsta ptice, ki jo ljudje iz mesta prinesejo v azil za živali.
foto: Al Vrezec

2: Nina Orehar je oskrbnica za živali v azilu na Mlaki.
foto: Marjana Ahačič

Ne zgodi se tako redko, da v pisarni DOPPS zazvoni telefon in glas na drugi strani žice zaskrbljeno sprašuje, ali lahko pridemo po poškodovano ptico, ki so jo našli za domačo hišo. Čeprav društvo v takšnih primerih ne more pomagati, smo veseli, da ljudem ni vseeno za živali, ki so se znašle v stiski. Najditelje že nekaj let usmerjamo v azil za prostoživeče živali. V Sloveniji imamo pravzaprav le enega, a deluje na dveh lokacijah: na Mlaki pri Kranju na Gorenjskem in v Muti na Koroškem. V obeh sprejemajo in poskrbijo za poškodovane in bolne živali, osirotele mladiče ter živali, ki jih ljudem doma zasežejo inšpekcijske in carinske službe.

V azilu je vedno največ ptic

»Naše telefonske številke so zdaj že dobro znane,« je povedala Nina Orehar, ki skrbi za živali v azilu na Mlaki. »Ko ljudje najdejo bolno ali poškodovano žival, nas pokličejo, mi pa jim damo navodila o tem, kako ravnati z živaljo in kako naj jo pripeljejo v azil. Žal nimamo možnosti, da bi zagotovili tudi transport – razen v primeru, ko gre za zelo veliko ali človeku nevarno žival. Sledijo sprejem, zdravniška nega, za katero poskrbi doktor Zlatko Golob, in nega oziroma oskrba do izpusta.«

Kljub temu, da največ živali v azil pripeljejo spomladi in poleti, je bilo tam živahno tudi sredi januarja, ko si je Nina prijazno vzela čas in nas popeljala po azilu. Tako kot ponavadi je bilo tudi tokrat v kletkah in oborah največ ptic: dve kozači, kanje, sokol selec, postovke, nekaj golobov in vran. Pa mali dihur in ježi, ki so bili predrobni, da bi brez pomoči preživel zimo. »Ptice so od prostoživečih živali najbolj v stiku z ljudmi. Bolj so prilagodljive, manj se umikajo, zato jih tudi ljudje največkrat prinesejo sem, če je kaj narobe,« pojasnjuje Nina. »Vedno imamo veliko golobov in vran, ki jih prinesejo ljudje iz mesta. Tako daleč od narave že živijo, da se navežejo in zavzamejo za vsako žival, tudi če ni neboljena.«

Mleko za postovko in jabolko za ježa

Morda se prav zato, ker toliko živali prinesejo ljudje, ki živijo v mestih in naravo poznajo bolj kot ne iz knjig in TV ekrana, pogosto zgodi, da nevede z najdeno živaljo narobe ravna. »Ljudje so v glavnem dovolj previdni, znajdejo se in vedo, kako prijeti žival, da je ne bi še bolj poškodovali. Prav tako se zelo redko zgodi, da bi žival poškodovala človeka,« zadovoljno pojasnjuje Nina.

Do tipičnih napak pa prihaja pri hranjenju živali. »Ptice prinesejo v škatli, na mehkem, zraven pa so hrenovka, salama in lonček mleka, kar je seveda popolnoma neprimerno zanje. Prav tako pogosto z neprimernim kravjim mlekom hranijo sesalce. Veliko boljše je zanje na primer kozje mleko, v današnjih časih pa je v posebnih trgovinah že mogoče kupiti tudi pasje ali mačje mleko.«

Ježi so posebna zgodba. Otroške slikanice, v katerih so upodobljeni z jabolkom na hrbtu, pa tista pesem o ježku, ki se kotali in nabira jabolka in hruške, so očitno mnogim zlezli pod kožo. Neverjetno veliko ježev tako še vedno prinesejo v azil v varni, mehko obloženi škatli, z jabolkom za malico... »Živali tako pogosto kljub skrbi dobimo v azil sestrane,« je povedala Nina.

S poškodovanimi in bolnimi živalmi je treba znati ravnati

Na varnem in v oskrbi ostanejo živali različno dolgo. »Od dva do tri mesece, mladiči sesalcev malo dlje. Če imajo polomljene ude, so štiri do pet tednov imobilizirani, potem pa potrebujejo še nekaj časa, da se razgibajo in da ptice, na primer, dobijo letalne sposobnosti, tako da vse skupaj lahko traja kar dolgo,« je pojasnila Nina, ki se je z bolnimi in poškodovanimi živalmi začela ukvarjati že kot študentka prostovoljka v ljubljanskem živalskem vrtu. Tako si je nabrala izkušnje za tovrstno delo. »Treba je znati rokovati s poškodovanimi živalmi: ne smeš se jih bati in prijeti jih moraš tako, da nisi sam poškodovan ali da živali še dodatno ne poškoduješ.«

Pravi, da ima rada delo, ki ga opravlja. Da nikoli ne pomisli, da odhaja v službo, vedno si reče, da gre poskrbet za živali. Azil deluje od leta 2004. Okoliški prebivalci so ga dobro spre-

jeli. »Ni hrupa niti neprijetnih vonjav, ker dajemo velik podarek čiščenju. Denarna sredstva so zelo omejena. Oba azila financira Agencija RS za okolje glede na posamezno sprejeto žival. Transporta, na primer, nam ne plača nihče, zato za pomoč pri prevozih prosimo prostovoljce, ki bi jih potrebovali še več. Sicer pa prav zdaj z lastnimi sredstvi kupujemo novo zemljišče na Koroškem, kjer bomo lahko postavili nov, sodoben azil, prav tako pa nameravamo povsem z lastnimi sredstvi prenoviti tudi zatočišče na Gorenjskem.«

→ Če najdete poškodovano ali osirotelo ptico pa tudi kako drugo prostoživečo žival, pokličite na telefonsko številko 031 813 097 in dobili boste navodila, kako ravnati z njo.

3: Ljudje z najdeno živaljo pogosto ravna napačno. Neverjetno veliko ježev tako še vedno prinesejo v azil v varni, mehko obloženi škatli, z jabolkom za malico.
foto: Tomi Trilar

4: Med živalmi, ki jih prinesejo v Azil, je največ mladičev. Mnogi med njimi so domnevno osirotele, kot na primer mladič male uharice (*Asio otus*).
foto: Simon Veberič

→ Vsako leto več živali v azilu

Število živali, ki jih sprejmejo v azil, iz leta v leto narašča. Tako so lani sprejeli 403 živali, od tega 290 ptic, 100 sesalcev in 12 plazilcev. Sprejete živali lahko razdelimo v tri splošne skupine. Največji delež sestavljajo mladiči (162 osebkov), sledijo poškodovane (159 osebkov) in oslabele živali (65 osebkov). Med mladiči gre za poškodovane in oslabele osebkke, mladiče, ki so bili sprejeti v azil zaradi neupravičenega odvzema iz narave, osirotele mladiče ter mladiče, sprejete zaradi posega v njihovo primarno okolje. V kategoriji oslabele živali so zajete živali s parazitarnimi, deficitarnimi in internimi boleznimi, zastrupitvami ter boleznimi oči, katerih posledica je izčrpanost oz. oslabelelost osebkka. Kategorija poškodovane živali pa zajema mehanske poškodbe kosti in mehkih tkiv zaradi trkov, ujetja v pasti, električnih udarov, strelnega orožja, objestnega delovanja človeka ter poškodbe, prizadejane s strani domačih ljubljencev. V letu 2007 je bilo sprejetih tudi 17 zaseženih živali.

Od vseh sprejetih živali jih je bilo iz azila izpuščenih 225, poginilo jih je 80, 19 živali je bilo evtanaziranih, nekaj pa jih je do pomladi 2008 še ostalo v zavetišču.

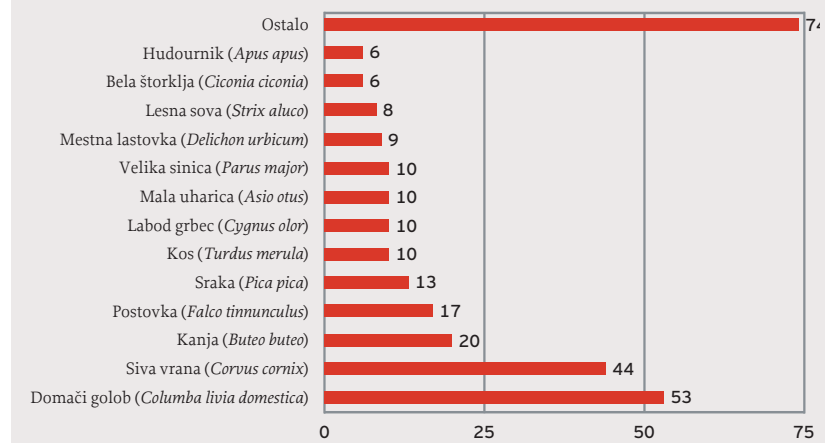

Tabela: Število osebkov posameznih vrst ptic, ki so prišle v azil v letu 2007 (vir: Zavetišče za prosto živeče živali Golob d.o.o.).